

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs VI. Vtrum actus notionalis ad plures personas terminari poßit
quasi esse poßint plures Filij, aut plures Spiritus sancti. artic. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

est necessaria, sed sufficit distinctio rationis, ac virtualis. Ratio est, quam hoc loco in responsione ad primum reddit egregiam D. Thomas, nempe quia generans non generat ut distinguit, sed ut reddat genitum sibi simile, tantoque perfectior est generatio, quanto genitum producit magis simile generanti, ut in superioribus ostendimus: est tamen conditio sine qua generans non generat, quod genitum distinguitur a generante, eo quod nihil possit producere seipsum. Quia ergo generans producit genitum sibi simile quoad id quo agit aut producit, non vero quoad suum principium individuan, proprietatem personalem, id sane, quo generans generat, debet esse commune generanti & genito, ac proinde idem in utroque, aut specie, ut in rebus creatis, aut numero, ut in divinis, in quibus quemadmodum generatio, sic etiam similitudo inter generans & genitum est perfectissima. Quod fit, ut necesse non sit rem generantem, quoad id quo mediante generat, distinguere a genito: quin potius idem cum eo esse possit, solumque virtute ab eo distinguatur, ut in divinis propter summam simplicitatem, summamque similitudinem inter genitum & rem generantem, videre est: necesse tamen est, ut generans per suam differentiam individuantem, proprietatem personalem, distinguatur realiter a genito.

Ad confirmationem negandam est principium, quo, semper dicere relationem realem, id namque, cui convenit, ut sit principium quo, non est relatio, sed quid absolute: relatio vero principij a qua formaliter dicitur principium quo, non est realis, quando eiusmodi principium a re, cuius est origo, non distinguitur realiter.

Ad quintum neganda est consecutio, si sermo sit de generate quod, de quo loquitur Concilium Lateranense cap. Damianus, quod solum verè dicitur generare sine addito, ut in superioribus ostensum est: principium enim quo, cum non distinguitur realiter a re genita, non dicitur simpliciter generare, sed cum addito, tanquam id quo generans generat. Adde, essentiam absolute sumptam, non esse principium quo, alioquin omnes tres personae divinae per eam generarent, sed essentiam sub certa conditione, nempe, ut in eo, qui habet eam a se, aut ut stat sub paternitate, eaque ratione essentiae absolute sumptae non tribui generationi, ne quidem eo modo, quo intellectui tribuitur intelligere.

Ad sextum, concessis primo antecedente, & prima consequentia, minorque ulterius subsumpta, distinguendum est consequentia secundae consequentiae. Si enim sit sensus, Patrem paternitate generare, tanquam principio productivo, neganda est consequentia: si vero sit sensus, Patrem paternitate generare, tanquam principio formali, seu ratione formali, a qua formaliter dicitur generare, quatenus generatio generat formaliter: paternitas vero est idem omnino realiter, formaliter, ac virtute cum generatione, ut questione precedente articulo secundo ostendimus, concedenda est consequentia.

Inde vero perperam colligitur, paternitatem esse principium quo generandi, potentiamque generativam, in articulo ostendimus.

Ad septimum, concessis primo antecedente, & prima consequentia, minorque ulterius subsumpta, distinguendum est consequentia secundae consequentiae. Si enim sit sensus, Patrem paternitate generare, tanquam principio productivo, neganda est consequentia: si vero sit sensus, Patrem paternitate generare, tanquam principio formali, seu ratione formali, a qua formaliter dicitur generare, quatenus generatio generat formaliter: paternitas vero est idem omnino realiter, formaliter, ac virtute cum generatione, ut questione precedente articulo secundo ostendimus, concedenda est consequentia.

Ad octavum, concessis primo antecedente, & prima consequentia, minorque ulterius subsumpta, distinguendum est consequentia secundae consequentiae. Si enim sit sensus, Patrem paternitate generare, tanquam principio productivo, neganda est consequentia: si vero sit sensus, Patrem paternitate generare, tanquam principio formali, seu ratione formali, a qua formaliter dicitur generare, quatenus generatio generat formaliter: paternitas vero est idem omnino realiter, formaliter, ac virtute cum generatione, ut questione precedente articulo secundo ostendimus, concedenda est consequentia.

ARTICVLVS VI.

Utrum actus notionalis ad plures personas terminari possit, quasi esse possint plures Filij, aut plures Spiritus sancti.

CONCLUSIO negat, estque de fide. Cum diuinus intellectus non habeat rationem potentiae generativae, nisi in eo, qui illum habet a se, ut patet ex dictis

Filij plures, aut Spiritus sancti, cur non sint in diuinitate.

tam articulo precedente, quam quaest. 27. artic. 3. disput. 4. & quaest. 41. artic. 2. disput. 2. Is vero qui eum habet a se, unico actu intellectus unicum producat Verbum ac Filium: fit, ut vnus tantum sit Filius, qui rursus per intellectum non producit alium Filium: eo quod intellectus in eo rationem non habet potentiae generativae. Cum item in solo Patre & Filio voluntas habeat rationem potentiae spiritalis, ut locis citatis exposuimus: fit etiam, ut vnus tantum producat Spiritum sanctum: qui rursus non producit alium Spiritum sanctum per voluntatem: eo quod voluntas in eo non habeat rationem potentiae spiritalis. Rationes D. Thomae hoc loco adiuuant, ut hoc melius intelligatur: semper tamen in asserenda conclusione huius articuli fidei Catholicae innitemur, neque intendimus eam demonstrare, sed adducere quaedam congruentia ad aliquam licentiam asserendam eis, quae fides docet. Is, quae in hoc articulo sunt, iungito, quae diximus q. 30. art. 1.

QUESTIO XLII.

De aequalitate & similitudine diuinarum personarum adinuicem.

ARTICVLVS I.

Utrum aequalitas locum habeat in diuinis.

DISPUTATIO I.

In hac, & questione sequenti comparat D. Thomas diuinas personas inter se, in hac quidem quoad aequalitatem, in sequenti vero quoad missionem. Ad huius questionis intelligentiam sciendum est, quod duo modis aliquid dici quantum. Vno proprie, illud scilicet, quod habet partem extra partem. Et quidem si partem habeat extra partem ratione sui, dicitur quantum per se, pertinenteque ad praedicamentum quantitatis: si vero ratione alterius, ut candor trium palmorum ratione superficiei, cui candor inhaeret, dicitur quantum per accidens. Altero vero modo improprie, & per metaphoram dicitur aliquid quantum, illud videlicet, in quo cernitur quidem latitudo aliquo modo, attamen sine parte extra partem, vel quia non habet partes, vel quia si eas habet, vna non est extra aliam. Hoc modo latitudo candoris quoad intensionem, dicitur quantitas intensionis per metaphoram. Etenim licet, iuxta probabiliorum opinionem, partes habeat intensionis, vna tamen non est extra aliam. Latitudo etiam perfectionis essentialis cuiusque rei dicitur quantitas perfectionis, quia vel non habet partes, ut in Deo, & in gradibus simplicibus, quales sunt differentiae, vel si habet partes, ut sunt genus & differentiae constituentes speciem aut indiuiduum, vna tamen non est extra aliam.

Quantitas duobus modis dicitur.

Quantitas perfectionis qua.